

Nu innovatie versnellen

Grijp deze crisis nu aan om de economie de juiste kant op te sturen, betoogden deelnemers aan het online event *Industrie in Gesprek*. Stimuleringsmaatregelen kunnen een meer innovatieve, duurzame en circulaire procesindustrie creëren, zonder in een protectionistische kramp te schieten.

In deze videoconferentie van 30 april ging het Institute for Sustainable Process Technology (ISPT) het gesprek aan met de achterban over 'de grote vragen van nu'. Aan de hand van interviews, polls en chatberichten discussieerden de panelleden Marco Waas (directeur R&D en Technology bij chemiebedrijf Nouryon), Erik Pijlman (CEO van het circulaire cellulose platform Recell) en Tjeerd Jongsma (directeur van ISPT) met elkaar én met zo'n vijftig gasten over innovatie en verduurzaming in de procesindustrie.

Sterkere sturing

Heeft innovatie gericht op duurzaamheid te leiden onder de coronacrisis? 'Innovatie blijft nodig', is de ervaring van Waas. 'Onze fabrieken draaien nog en ik heb bijna elke dag meetings met internationale startups en scale-ups. Bestaande relaties kun je goed onderhouden met Teams, het bouwen van nieuwe relaties is lastiger. Toch denk ik dat innovatie voorlopig het minst te lijden heeft onder de anderhalvemeterconomie. Wel zou dit het ideale moment kunnen zijn om innovaties te versnellen.'

Pijlman ziet deze crisis als een goed moment om meer overheidssturing aan innovatie te geven. 'Er werd natuurlijk al veel gestimuleerd, maar dat was te vrijblijvend. De overheid zou nu sterkere sturing kunnen geven.' Die sturing zou dan vooral richting een meer duurzame en circulaire economie moeten gaan. Een van de deelnemers oppert bijvoorbeeld dat de kosten van recycling zouden moeten worden doorberekend aan de producenten die *virgin* materiaal gebruiken, in plaats van aan degenen die gerecycled materiaal gebruiken. Een ander zegt dat we nu juist de tijd moeten nemen voor het proces: nieuwe richtingen verkennen, partijen bij elkaar brengen en visies opstellen.

Fiscaal afdwingen versus stimuleren

Ook fiscale maatregelen kunnen innovatie bevorderen, zoals CO2-belasting. Pijl: 'Ik vind een CO2-taks een hele *straight forward* en eerlijke manier om innovatie te stimuleren. Het kan zeker schade aan enkele sectoren opleveren, maar het biedt vooral kansen voor innovaties en nieuwe product-marktcombinaties.' Jongsma denkt dat een CO2-belasting met de huidige extreem lage olieprijs niet zo zinvol is, omdat duurzame investeringen daardoor nog steeds duurder zijn dan niet-duurzame investeringen. Waas zou liever de vraagkant stimuleren. 'Met het Renewable Energy Directive II [waarin de Europese Unie doelstellingen voor duurzame energie formuleert, red.], creëer je meer vraag naar duurzame energie. Dat levert ook minder problemen op voor de internationale concurrentiekracht.' Jongsma stelt dat de overheid een garantieprijs zou kunnen bieden voor bijvoorbeeld duurzaam geproduceerde basischemicaliën zoals methanol of nafta. 'De Duitse overheid overweegt om dit aan te bieden, vergelijkbaar met onze SDE+-regeling, zodat je grondstoffen aan de overheid kunt terugkopen. Daarmee garandeer je dat een investering beklijft.'

Zelfvoorzienend

Moeten we internationaal minder afhankelijk worden? Daarover zijn de meningen in de poll verdeeld. 'We moeten niet in een protectionistische kramp schieten', stelt Waas. 'Globalisering heeft Nederland veel gebracht. Nu kunnen we inzetten op een nieuwe economie en hier werkgelegenheid uit halen.' Jongsma denkt dat iets meer zelfvoorzienendheid wel handig is. 'Dit hebben we ook na de Tweede Wereldoorlog gedaan, door een grote landbouwsector op te bouwen. Daar plukken we nog steeds de vruchten van.' Pijlman vult aan: 'We hebben nu moeite om simpele dingen zoals mondkapjes in eigen land te produceren,

daarom moeten we ons afvragen of we wel goed bezig zijn. Een circulaire economie betekent dat je je grondstoffen het liefst niet de hele wereld over sleept. Kijk dus eerst hoe je je productie in eigen regio of land kan organiseren.'

Over deze reeks

Deze Industrie in Gesprek was het eerste online video-event dat onderdeel is van een reeks, waarin ISPT met partners in discussie gaat over actuele thema's. Het was dus een beetje een experiment, maar het werd met veel enthousiasme ontvangen door de deelnemers. 'Heel interessant gesprek, ik ben erg geïnteresseerd in een volgende meeting', zegt een van de deelnemers in de chat. 'Knap om in korte tijd zoveel te behandelen', zegt een ander. De volgende online events vinden plaats op donderdag 14 mei en donderdag 28 mei.